

UDENRIGSMINISTERIET

Der er tale om et åbent samråd med udviklingsministeren.

Udenrigsudvalget udbeder sig besvarelse af følgende spørgsmål:

Samrådsspørgsmål B

Vil ministeren redegøre for den seneste udvikling i Maldiverne, hvor højestret har udsat anden valgrunde på ubestemt tid? Og vil ministeren herunder redegøre for, hvordan den danske regering har reageret overfor Maldivernes regering på baggrund af den seneste udvikling?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Pind (V).

[Det talte ord gælder]

Lad mig indledningsvist sige tak for muligheden for at redegøre for regeringens politik overfor Maldiverne i lyset af den seneste udvikling i landet.

Regeringen følger udviklingen på Maldiverne nøje. Situationen udvikler sig dag for dag. Ogsåmens dette samråd foregår. Det billede jeg kan give, er derfor et øjebliksbillede.

Der udkæmpes i disse uger, dage og timer en intens politisk kamp i Maldiverne. På den ene sidestår den tidligere præsident Mohamad Nasheed, hvis

partihar meget stor folkelig opbakning, og som også har flertal og formandsposten i parlamentet.

På den anden side står en gruppe af personer, interesser og institutioner, der ønsker at fastholde deres nuværende magt. Den tidligere diktator Gayoom, dennes halvbror Yameen og fungerende præsident Waheed kontrollerer dele af retsvæsenet, højesteret og politiet og bruger de forfatningsmæssige institutioner i den politiske kamp.

Den maldiviske valgkommission står centralt og arbejder for demokratiet og afslutning af den demokratiske proces. Under ledelse af formanden for valgkommissionen, Fuwad Thowfeek forløbvalghandlingerne efter internationale standarder. Det bekræfter et enigt kor af de internationale observatører, der deltog i de seneste to gennemførte valg (7. september og 9. november), hvor Danmark også deltog. Der er heller ingen tvivl om, at langt størstedelen af befolkningen ønsker demokrati. Det vidner den uændrede høje valgdeltagelse tæt på de 90 % i de hidtil afholdte valg om. De gentagne aflysninger og udsættelser af valghandlinger og tvivlsomme kendelser fra retssystemet er imidlertid udtryk for en alvorlig forfatnings-

krise, som nu yderligere skærpes af, at den siddende præsident Waheeds mandat i henhold til forfatningen formelt udløb den 11. november. Der er nu fastsat en ny dato for 2. valgrunde den 16. november, som således er næste væsentlige skæringspunkt.

***

Lidt mere detaljeret kan jeg oplyse, at den maldiviske højesteret annullerede første runde af præsidentvalget den 7. september, som Nasheed vandt overbevisende med 45 % procent af stemmerne. Det skete på baggrund af klager fra to af de andre kandidater Qasim og Yameen, som er i opposition til Nasheed, over påstået svindel og uregelmæssigheder i valglister.

Omvalget til præsidentposten i Maldiverne - planlagt til først den 28. september og senere den 19. oktober 2013 - blev begge forhindret gennemført. Via Højesteret og under forskellige påskud.

Ved det planlagte valg den 28. september indgav Qasim og Yameen klager til Højesteret med påstand om svindel og uregelmæssigheder i forbindelse med valglisterne. På den baggrund gav Højesteret – efter en intern afstem-

ning hvor fire var for og tre imod - ordre om ikke at gennemføre valget.

Denne ordre udførte Politiet og forhindrede Valgkommissionen i at bringe valgmateriale ud til afstemningsstederne.

Ved det planlagte valg den 19. oktober stillede Yameen og Qasim igen spørgsmålstegn ved vælgerregistreringen og nægtede at underskrive valglisterne. Denne gang forlangte de to kandidater, at vælgerregistreringen af adskillige tusinde vælgere blev verificeret med fingeraftryk.

Valgkommissionen bad Højesteret om vejledning. Højesteret pålagde Valgkommissionen at gennemføre valget. Politiet afviste imidlertid at samarbejde med Valgkommissionen og bringe valg materialet ud til valgstederne. På den baggrund meddelte Valgkommissionen, at valget ikke kunne gennemføres. Den maldiviske valgkommission fastlagde herefter en ny valg dato til den 9. november 2013.

Den samstemmende vurdering fra de internationale observatører fra bl.a. USA, Canada, Commonwealth, EU, Danmark, Frankrig, UK og Tyskland

var, at valget i lørdags - ligesom valget den 7. september – var frit, inkluderende og fair og blev afviklet på en fredelig og professionel måde.

Resultatet blev, at tidligere præsident Nasheed med 47 % fik flest stemmer, men altså ikke de fornødne 50 %.

Anden valgrunde skulle så være fundet sted den 10. november. Men som ved den foregående valgrunde forhindrede den maldiviske højesteret igen dette. Højesteret henviste til en klage fra Qasims Jumhorree Parti, om at der ikke var tid nok for kandidaterne til at gennemføre en ny valgkamp. Valgkommissionen har nu meddelt, at 2. valgrunde finder sted den 16. november.

Ifølge forfatningen skulle parlamentsformanden, der er fra Nasheeds Maldivian Democratic Party, have overtaget landets ledelse per 11. november 2013. Den nuværende præsident Waheed har imidlertid meddelt, at han fortsætter med at lede landet indtil afholdelsen af 2. valgrunde den 16. november 2013 og indsættelsen af en ny præsident.

Som jeg indledningsvist nævnte, så er situationen flydende og kan udvikle sig til det værre. Det er selvfølgelig uacceptabelt, hvis det maldiviske folk ikke fåren reel mulighed for på demokratisk vis at vælge deres ny præsident.

Danmark har fra første færd proaktivt støttet alle bestræbelser på at gennemføre et frit, fair og inklusivt præsidentvalg i Maldiverne, og det vil vi fortsætte med.

Danmark har deltaget i den internationale valgobservation i samtlige valgrunder. Vi vil også være til stede den 16. november 2013. Fra dansk side lægger vi afgørende vægt på, at de ansvarlige maldiviske myndigheder og politikere ikke lægger hindringer i vejen for, at et demokratisk præsidentvalg omsider kan afsluttes snarest.

Danmark har derfor løbendetaget sagen op i EU og har i det hele taget været drivkraft for drøftelserne i EU. Vi har bedt om, at der i EU tages initia-

tiv til at afdække mulige EU-tiltag, såfremt situationen forværres yderligere. EU's Udenrigsrepræsentant Ashton er – bl.a. på dansk foranledning - kommet med en række håndfaste erklæringer.

På dansk anmodning har EU i denne uge haft en første drøftelse af de politiske og økonomiske optioner, EU har, hvis det maldiviske folk forhindres i at udøve deres demokratiske ret til at vælge landets leder. De optioner, der overvejes, er både politiske og økonomiske tiltag. På EU-plan er der enighed om at afvente det planlagte valg på lørdag, før eventuelle tiltag lanceres.

I går har HR Ashton udsendt en erklæring, hvor det understreges, at EU er klar til at overveje yderligere skridt, hvis valget ikke afsluttes tilfredsstillende den 16. november. Danmark arbejder i EU for, at EU reagerer håndfast og hurtigt, og at det internationale samfund taler med én stemme.

Regeringen følger altså udviklingen på Maldiverne nøje, og der kan ikke være tvivl om, at vi skal arbejde for, at Maldivernes befolkning får lov at vælge deres ledere gennem frie og retfærdige valg. Den mest effektive måde, vi fra dansk side kan bidrage hertil, er at arbejde gennem EU og i dialog med andre internationale aktører. Hvis valget ikke bliver gennemført, vil vi også fra dansk side reagere prompte med et klart signal til den maldiviske regering om, at det ikke er i orden, og i den forbindelse vil spørgsmålet om klimabistanden også blive overvejet.